Ner 245. ROK 1835. WTOREK 27 PAZDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 12. miesięczne złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Seweryna Zako.

IMIONA SŁAWIANSKIE.
Dziś Witomil.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	7	27"6 ''', 263	† 0° ,9	5''', 95	Pl, Zachodni słaby	Pochmurno	
	12	6 , 732	† 6 , 6	6, 27	„ mocny	„ „	
26	3	6 , 928	† 9 , 2	6, 79	Pł. Zacnodni mocny	„ „	
	9	7 , 012	† 3 , 3	5, 94	„ średni	„ „	

WIADOMOSCI KRAJOWE.

KRAKÓW. Przed kilku dniami zakończył tu życie ś. p. Głuchowski Wincenty sędzia appellacyjny, powszechnie szanowany urzędnik i obywatel.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

PRAGA 16 Października. Najjaśniejszy Cesarz rossyjski ozdobił austryackiego ministra hr: Kolowrat-Liebsteinsky orderem S. Andrzeja.

PARYŻ 14 Października. Z powodu cholery w Algierze wyprawa przeciwko Abdel-Kaderowi zamierzona, aż do tej chwili odroczoną być musiała, lecz za to ma przystąpić gubernator do dzieła z podwojoną czynnością. Minister wojny wydał już polecenie pod d. 2 b. m. ażeby piechota i artylerya odpłynęła do Algiern, i posłał adjutanta swego ażeby posiłkom do Algieru towarzyszył.

Z Hiszpanii piszą co następuje: Pułkownik Nogneras rozbił pod Horta 4500 Karlistów przez Quileza dowodzonych, przy czem przeszło 100 ludzi ubito. Pułkownik także był ranny. Gwardya narodowa utworzyła dywizyę i stoi pod rozkazami brygadyera Lopez. Jenerał Serano jest inspektorem jeneralnym. Don Karlos stał dnia 6go w Estella; niedostatek pieniędzy w jego stronnictwie berdzo czuć się daje.

Jenerał Mina wyjechał d. 8 z Pau do Katalonii. Las Navas trwa ciągle w swoim uporze, junty zaś czterech królestw Andaluzyjskich utworzyły w Andujar juntę rządzącą, co w Madrycie zrządziło wielką obawę. Kordowa zebrał wojska swoje między Pampelona i Puente de la Reyna. Nad granicą rozeszła się wieść że Brygadyer Lasanca przybył z posiłkami około 3000 ludzi liczącemi do prowincyi Figueras.

Don Karlos zamyśla stoczyć walną bitwę i w tym celu zebrał pod Estellę do 20,000 wojska pieszego i 4 szwadrony niezgorzej ujeżdzonych ułanów. Kordowa zapewne przyjmie wyzwanie, przynajmniej żołnierze jego najusilniej się tego domagają.

Dzienniki francuzkie zakrawają na przydłuższą piórową wojnę z dziennikami angielskiemi; te ostatnie nie szczędzą od niejakiego czasu uszczypliwych wyrazów i wyrażeń nie tylko w artykułach przeciwko dziennikarzom

pism ministeryalnych, ale i przeciw samemu rządowi francuzkiemu. Dzienniki francuzkie długo milczały i rząd nie zwracał uwagi, gdy jednak spór się wytoczył przed lorda Palmerstona, ten chcąc położyć tamę sporom gazeciarskim, z tego powodu coraz groźniejszę postać przybierającym, zażądał wyraźnego oświadczenia Francyi, którą stronę w Hiszpanii popierać myśli, rząd bowiem angielski, wszystkiemi silami wspierał i wspierać będzie rządy królowej Krystyny. Wywołany książe Broglie oświadczył, że rząd wprawdzie na kłótnie dziennikarzy zważać nie powinien, gdy jednak urzędownie jest przez lorda pytany, odpowiada, ża rząd franczki nie przestanie wspierać rządów królowej rejentki, dopókąd jej ministrowie nie ulegną rewolucyjnemu stronnictwu. GPS.

Lizbona 4 *Października.* Pan Silva Carvalho na przedstawienie pana Mendizabala otrzymał od Królowéj hiszpańskiéj krzyż komandorski orderu Karola III, który mu razem z prośbą o 6 tysiączny korpus posiłkowy odesłany został. Rada ministrów lizbońskich miała przychylić się do tego żądania, i posłać żądane posiłki do Kastylii zaraz po poddaniu się junt rządowi Królowéj; z wiadomości jednak z Kadixu nadchodzących i zpostępowania junt andaluzyjskich, bynajmniéj tak rychłego ich poddania się spodziewać nie można. GPS.

Londyn 13 *Października.* Dziennik *Morning Chronicle* udziela odpowiedź Sultana na przemowę lorda Durham, treści następującéj: Z oswiadczeń waszego Króla i z waszéj bytności w stolicy mojego państwa jestem niezmiernie zadowolony; jest to nowy dla mnie dowód przyjaźni ze strony Anglii, żeście w podróży swojéj do Petersburga na Stambuł zboczyć raczyli. Sami jesteście świadkiem usiłowań ku szerzeniu oświaty i polepszeniu bytu mojego krajn. Imie wasze znane mi dawniéj niż wasza osoba, zaszczytny głos powszechności poprzedził i tutaj wasze przybycie. Wiem że mój sprzymierzony Cesarz rossyjski nie mniéj was szacuje, i proszę abyście go odemnie pozdrowili. Mam nadzieję że pomiędzy nami będziecie zawsze skutecznym przewodnikiem.» Z Odessy donoszą że z powodu nieobecności hrabiego Worońcow, lord Durham nie był z należnemi jego urzędowi honorami w Odessie przyjmowany; lord Durham nie był w cale z tego zadowolony, lecz dowiedziawszy się że przyczyną takiego przyjęcia, była nieobecność hrabiego Worońcewa, który go powróciwszy najmocniéj za to uchybienie przeprosić rozkazał, ułagodził się zupełnie.

Na okręcie *Royal Tar* odpłynęło znowu 200 ludzi piechoty, 23 jazdy, 50 kanonijerów, i kilku oficerów do Hiszpanii. Okręt *Lord Lyndoch* odpłynie jutro do Hiszpanii i weźmie na pokład 100 ludzi i pewną ilość koni. W kilka dni późniéj popłynie także okręt *Barbadoes planter* z 250 ludzmi do pułku 4go legii angielskiéj.

Dzienniki tutejsze ministeryalne głosiły przez czas niejaki że nadeszła chwila, w któréj Anglija opanuje Dardanelle i zniszczy przemożne wpływy obcych mocarstw w Turcyi, marzono nawet o potrzebie wpłynienia na morze czarne, o zniszczeniu Sebastopolu, a to dla pokazania swiatu jak przemożną jest Anglii potęga. Organa zagranicznego ministerstwa angielskiego były przez ten czas jakby febrą dotknięte, krew w nich wrzała, i jakiś zapał opanował umysły. Gorączka ta przeszła, a zimny dreszcz przechodzi obecnie nasze ministerstwo, postrzegło się bowiem że za zbyt zajęło się Stambułem, Dardanelami, żeglugą po czarném morzu, traktatem Chunkier Iskeless i siłą angielską, nie przewidziawszy że to może do podwojnéj czujności obce wywołać mocarstwa. Korrespondent dziennika *Morning Chronicle* widzi już grożące Anglii niebezpieczeństwo, sądzi nawet że wojsko wyćwiczone i bitne, może łatwo i bez wielkich wydatków, osadzić Angliję, że Anglija niebyłaby wstanie oprzeć się temu. »Przypuszczam pisze tenże Korrespondent» że siły obce wtargnąwszy do Anglii wkrótce zniszczone zostaną, lecz to wcale nieosła-

bi mocarstwa, wojnę rozpoczynającego i nie zabezpieczy Anglię od powtórzenia podobnego napadu. Dzienniki *Courier* i *Globe* mówią z tego powodu o potrzebie powiększenia siły morskiéj. Ale dzienniki Torysow widzą w tem wszystkiem tylko wybieg ministrów, ażeby podobnemi postrachami wymódz zwiększenie budżetu marynarki.

Z Tunis donoszą że tameczny Bej bardzo się obawia ażeby pomyślna wyprawa Sułtana do Tripolis, nie znęciła go także do podbicia państwa Tunis. Zdaje się że Sułtan nawet zamierza podobną wyprawę a Bej tuniecki nie czuje się na mocy stawienia jakiegokolwiek oporu. Konsul francuzki w Tunis zawarł z Bejem przymierze przeciwko wspólnemu swemu nieprzyjacielowi Bejowi Konstantiny, z tego powodu poseł francuzki przy porcie prowadzi interessa Beja tunieckiego, gdyby jednak sułtan nie odstąpił zamiaru podbicia Tunis, w owczas zapewne Francya wyrzeknie się swego aliansu z Bejem

Triest 2 *Października.* Niespokojności trwające ostatniemi czasy w Skodryi, ustały w krótce, a zamiast dotychczasowego zuchwałego uporu, w miarę zbliżania się wezyra, ogarniała mieszkańców coraz większa obawa i trwoga. Hafiz pasza otrzymał nazajutrz potrzebną żywność, i poczyniono już przygotowania do zezwolenia na ostateczne warunki układu o pokój, kiedy niespodziewanie nadeszła wiadomość, że Rumely Walessy, po opadnieniu wód, spiesznym marszem połączył się ze swojemi oddziałami naprzód postępującemi i z wojskiem lądowém, które flota na ląd wysadziła i miasto Alessios opanował. Ten wypadek rozstrzygnął los Skodryi. W trzech burzliwych posiedzeniach znajdowali się także naczelnicy Malzorscy; odniosła zwycięztwo silniejsza daleko partya za pokojem będąca, i postanowioném zostało, ażeby natychmiast wysłać deputacyą z 50 najznakomitszych tureckich mieszkańców i 15 chrześcijan do Sandryna, do głównej kwatery Rumelego Walessy, dla doniesienia mu o poddaniu się miasta i dla proszenia go o łaskę żeby Skodryą zajął podług woli, oraz dla powtórzenia mu najusilniejszej prośby wszystkich mieszkańców Skodryi, aby chciał wyrobić odwołanie znienawidzonego paszy Hafiza. To postanowienie sprawiło w mieście powszechną radość, ponieważ spodziewają się, że sułtańskie wojska nie będą się dopuszczały gwałtów i zemsty, i bez najmniejszej obawy wyglądano ich wejścia. Kilka tylko osób, najwięcej skompromitowanych czyniło przygotowania do ucieczki, do Bośnii lub Czarnogórców, ponieważ wzbronione im są kraje austryackie. Czarnogórcy szczególniej, obudzili na siebie gniew Porty, bezustannym drażnieniem sąsiedzkich, przez Turków zamieszkałych okolic. Ich zuchwałość, dosięgła istotnie niesłychanego stopnia, jak tego dostatecznie dowodzi, przed kilku miesiącami przedsięwzięty przez nich napad na turecką fortecę Szalbiak, którą zdobyli, zrabowali, a w końcu znowu opuścili.

Ateny 19 *Września.* O zmianach w ministerstwie zupełnie ucichło, dzienniki jednak tutejsze niezaprzestały swoich żądań, z dzisiejszych albowiem ministrów tak są niezadowoleni że ich bezsilnemi narzędziami i bezwłasnowolnemi pisarzami bióra dworskiego nazywają. W ogólności dzienniki opozycyjne ateńskie są często nieumiarkowane w żądaniach swoich, i dopominają się wszystkiego z bezwzględną porywczością. Dziennik tylko *Athina* zajmuje się wyłącznie i szczerze naukami i kunsztem, zapełnia więc karty swoje rozprawami o literaturze, małemi krytykami dzieł, artykułami o nowych wynalazkach i postępach przemysłowych; i zachęca niejako własnym przykładem do kształcenia się na drodze nauk i umiejętności.

Laguayra (*w Kolumbii.*) Dnia 8 lipca wybuchła w Caraccas rewolucya, na czele której stanęło 5 jenerałów, którzy polepszenie istniejących praw mają na celu, 28 t. m. przybył jenerał Paez z siłą zbrojną do Caraccas, powstańcy zaś dniem przedtem cofnęli się do Barcelony i Cumana, g z jenerałem Monagas w prowincyi Ba.

dowodzącym połączyli, i zaraz go swoim *Xeve superior* mianowali. Nasi prezydenci d. 10 lipca z tąd do St. Thomas wygnani, powrócili tu wczoraj na brygu wojennym Duńskim *St. Croix*, i tegoż dnia pojechali do Caraccas. Jenerał Paez wyruszył d. 19 b. m. do Maracay, gdzie się zbierze korpus 7800 ludzi liczący, do czynnego działania przeciwko Barcelonie i Cumana przeznaczony. Kommendant Cadazi ma polecenie z milicyami z Guarenas, Guative, Cancagua, Capaya, Curispe i Rio Chico zasłonić brzegi morskie, milicye zaś w Coruna i tutejsze stanowią załogę. Oczekujemy wkrótce stanowczych wypadków. Z Porto Cabello dochodzą niepomyślne wiadomości. GPS.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

Na ostatnią wystawę wyrobów krajowych w Paryżu, Anglik Bolton przyniosł igłę, która z pozoru na żadną nie zasługiwała uwagę. Kommissarze wystawy nie chcieli jej przyjąć, ale usilne domagania się Boltona, wymogły nakoniec przyzwolenie. Gdy wystawa wyrobów się otworzyła, Bolton nad swoją igłą wielkiemi literami te umieścił wyrazy: *Igła szczególnéj roboty Boltona Anglika*; każdy z widzów zatrzymywał się przy igle, a nic szczególnego nie widząc, odchodził uśmiechając się z dziwactwa angielskiego. Gdy koniec wystawy się zbliżał, i kommissarze do wyznaczenia nagród przystąpić już mieli, Bolton prosił o obejrzenie igły jego; kommissarze odmówić nie mogli, Bolton przekonawszy ich przez mikroskop że igła żadnej nierówności nie okazywała, wziął następnie igłę w ręce swoje rozszrubował i ze środka wyjął drugą igłę, równie gładko i doskonale wyrobioną. Zadziwienie kommissarzów do najwyższego doszło stopnia, ale nie na tém się zakończyło ich zadumienie, bo Bolton drugą igłę znowu rozszrubował i dobył trzecią, następnie czwartą piątą i szóstą. Nic nie mogło iść w porównanie z tym cudem sztuki, i niepozorna igla Boltona pierwszą otrzymała nagrodę 25,000 franków.

Mieszkaniec jeden Grenlandyi zapakował do 14,000 butelek, tyleż exemplarzy historyi powszechnéj, a zakorkowawszy mocno umieścił w rozpadlinach lodów Grenlandzkich. Wrazie więc zburzenia ziemi, wypłynąwszy butelki na wierzch obeznać mają przyszłe pokolenia z historyą naszych wieków, rozumie się jeżeli te pokolenia mówić będą po Grenlandzku.

Pewien chemik w Dublinie po wielu doświadczeniach czynionych ze znacznym nakładem, wynalazł rodzaj mięszaniny, posiadającéj własność zamieniania wszystkich miękkich, parowych ciał, w przeciągu kilku miesięcy, w massę kamienną, podobną do kwarcu. Przedmioty z rodzaju roślin lub zwierząt, zanurzone w tym płynie, przestają od tej chwili podpadać zepsuciu. Tym sposobem ciała ludzkie i wszystkie gatunki zwierząt, przeznaczone do przechowywania w spirytusie, mogą być w kamień obrócone, a tak w najpóźniejsze czasy przejdą, nie tracąc nic ze swego kształtu.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od 26 do 27 Października

Jordan Andrzéj Ob:, Zbytniewska Franciszka, Bobrowski Zelisław, Trzcińska Anna, Konopkowa Ob:, wszyscy z Galicyi, Müller Fryderyk, Hesse Fryderyk, oba z Pruss, Scheirich Karol, Gawroński Wincenty, Węgliński Franciszek, Paszki Alexy.

WYJECHALI Z KRAKOWA.

Sobolewski Ignacy ob: do Galicyi.